

Statenvoorstel 20/21 A

Voorgestelde
behandeling

Agendavergadering : 14 juni 2021

PS-vergadering : *Wordt ingevuld door de griffie*

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4870932

Onderwerp

Provinciale Jaarstukken 2020

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2020 aan. Hiermee leggen wij verantwoording af aan uw Staten over het in 2020 gevoerde beleid, de geleverde prestaties en de daarvoor ingezette middelen. Deze verantwoording volgt de opzet en indeling van de begroting 2020.

In het algemeen inleidend hoofdstuk van de jaarstukken zijn de belangrijkste hoofdlijnen van de realisatie 2020 toegelicht. Een meer gedetailleerde verantwoording van bereikte resultaten, prestaties en ingezette middelen is in de jaarstukken verder uitgewerkt per programma.

In dit statenvoorstel wordt nader ingegaan op het rekeningresultaat 2020, de overhevelingen, de extra mutaties in de reserves en het netto besteedbaar resultaat. Ook wordt in dit statenvoorstel ingegaan op de controlebevindingen van de accountant.

Het voorstel

1. De jaarstukken 2020 (bijlage 1) van de Provincie Noord-Brabant inclusief de daarbij horende bijlagenbundel met de bijlagen 1 tot en met 13 vast te stellen;
2. In te stemmen met de extra mutaties in de reserves tot een totaalbedrag van € 22,3 miljoen aan extra stortingen en € 25,9 miljoen aan extra onttrekkingen zoals aangegeven in bijlage 2 van het statenvoorstel;

3. In te stemmen met de overheveling van de budgetten 2020 naar 2021 en volgende jaren tot een totaalbedrag van € 17,3 miljoen zoals aangegeven in bijlage 3;
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag en de bijbehorende controle verklaring (bijlage 4a/b).

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Inleiding

De Jaarstukken vormen het sluitstuk van de Sturings- en Verantwoordingscyclus. In de jaarstukken 2020 wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid zoals dat in de begroting 2020 was opgenomen.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag met daarin opgenomen de programmaverantwoording, de specifieke en verplichte paragrafen en de jaarrekening. De jaarstukken gaan vergezeld van het accountantsverslag met daarbij de controleverklaring.

De jaarstukken zijn samengesteld met inachtneming van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV). Het referentiekader voor de jaarstukken is de begroting 2020 inclusief de vier daarbij horende begrotingswijzigingen die door PS zijn vastgesteld.

Leeswijzer

In de programma's zijn de doelen, prestaties en middelen uit de begroting 2020 opgenomen. Onder het kopje "Hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?" zijn per programma tabellen opgenomen met steeds de verwijzing naar de desbetreffende prestaties en indicatoren en tot slot de verantwoording over de geleverde prestaties.

In de paragrafen wordt het beleid op een aantal specifieke onderdelen uiteengezet. De paragrafen geven daarmee een dwarsdoorsnede van de programma's op deze onderdelen.

Op grond van het BBV is een zevental paragrafen voorgeschreven. Naast de verplichte paragrafen zijn ook de paragrafen 'Investeringsagenda' en 'Europese programma's' opgenomen waarmee verantwoording wordt afgelegd over de uitvoering van het beleid zoals verwoord in de begroting 2020. Net als voorgaande jaren is het Burgerjaarverslag als laatste paragraaf toegevoegd.

In volgende S&V producten, startende met begrotingsjaar 2022, wordt het burgerjaarverslag niet meer als afzonderlijke paragraaf in de jaarstukken gepresenteerd maar wordt het burgerjaarverslag in de paragraaf Bedrijfsvoering geïntegreerd.

Verder vindt u in de bijlagenbundel bij de Jaarstukken 2020 de specificaties met betrekking tot de balans.

Aan de jaarstukken is een algemeen inleidend hoofdstuk toegevoegd. In dit hoofdstuk geven wij in een beknopt bestek een samenvattend beeld

van de hoofdlijnen van de jaarverantwoording. Diepgaandere en uitgebreidere informatie is vervolgens te vinden in de programma-verantwoording en de paragrafen.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

1 Resultaat op hoofdlijnen

In 2020 hebben we hard gewerkt aan de ambities van Brabant. Brabant is in beweging. De resultaten die we in de begroting 2020 gepland hebben, zijn ondanks de coronacrisis grotendeels gerealiseerd. Uiteraard zijn er gedurende het jaar zaken anders gelopen dan we vooraf hadden gedacht. In het algemeen inleidende hoofdstuk wordt dit nader uiteengezet en waar sprake is van een ander verloop hebben we dat in de verantwoording op de diverse onderdelen toegelicht.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

2 Rekeningresultaat

De jaarstukken 2020 laten een VOORLOPIG netto besteedbaar resultaat zien van € 7,4 mln. Dit is het resultaat dat resteert na verwerking van een aantal voorstellen.

Het netto besteedbaar resultaat komt als volgt tot stand:

Van bruto naar netto resultaat	€
Voordelig bruto rekeningresultaat 2020	21.097.354
A Extra toevoegingen aan reserves	-22.275.178
B Extra onttrekkingen aan reserves	25.929.622
C Overhevelingen die voldoen aan criteria	-16.997.865
D Overheveling die niet voldoet	-350.000
netto resultaat	7.403.932

Het netto besteedbaar resultaat van € 7,4 miljoen vloeit terug naar de algemene middelen.

A /B Correcties i.v.m. extra toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Zoals uit bovenstaande optelling blijkt, dient er nog rekening te worden gehouden met de noodzakelijke toevoegingen aan reserves tot een bedrag van € 22,3 mln. Deze mutaties moeten op grond van eerdere besluitvorming nog plaatsvinden, maar konden niet meer in de ramingen van de begroting worden verwerkt. Ze konden daardoor formeel - vanwege regelgeving BBV - ook niet in de jaarstukken 2020 zelf worden geëffectueerd. Deze dotaties verwerken wij ten laste van het jaarrekeningresultaat.

De extra onttrekkingen moeten nog plaatsvinden in 2021 tot een bedrag van € 25,9 mln. Het gaat daarbij om hogere lasten die al in 2020 gerealiseerd zijn, maar waarbij de raming van de dekking uit de bijbehorende reserves niet op tijd meer in 2020 kon worden voorzien. De bijbehorende geraamde dekking uit de reserve dient in de begroting 2021 te worden gecorrigeerd.

De verwerking van de extra stortingen en onttrekkingen vindt plaats in de 1^e bestuursrapportage 2021 en bijbehorende begrotingswijziging.

Een nadere specificatie van de extra toevoegingen en onttrekkingen is opgenomen in bijlage 2.

U wordt gevraagd in te stemmen met deze mutaties in de reserves.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

C/D Overhevelingen

Uw Staten hebben bij de Najaarsbrief 2011 het overhevelingenbeleid vastgesteld. Dit beleid biedt ons college de mogelijkheid om binnen de door uw Staten gestelde kaders geplande prestaties en daaraan gekoppelde middelen over te hevelen naar een volgend begrotingsjaar, zodat de uitvoering zonder verdere vertraging plaats kan vinden. Zonder overhevelingsregels is het zo dat, indien er vertraging optreedt in de uitvoering van jaar 't' geplande prestaties, de voor die prestatie geraamde middelen via het rekeningresultaat zouden vrijvallen naar algemene middelen. Om extra vertraging in de realisatie van beleidsprestaties te voorkomen is door PS het overhevelingenbeleid vastgesteld. Als overhevelingsvoorstellen binnen de kaders van het overhevelingenbeleid vallen – zoals bijvoorbeeld resterende bestuursakkoordmiddelen - dan kunnen GS de uitvoering hiervan voortzetten. De overhevelingen worden bij het Statenvoorstel tot vaststelling van de jaarrekening ter besluitvorming aan PS voorgelegd.

Binnen deze kaders stellen wij voor de onderstaande prestaties met daaraan gekoppelde bedragen over te hevelen van 2020 naar 2021 e.v. jaren.

Een toelichting op deze overhevelingen is opgenomen in bijlage 3.

Daarnaast wordt een overhevelingsvoorstel voorgelegd dat weliswaar niet volledig aan de afgesproken criteria voldoet, maar waarvoor het wel van belang is dat in verband met voortzetting van de activiteiten de daarvoor benodigde middelen beschikbaar blijven.

Overhevelingsvoorstellen	
Programma	€
Programma bestuur en veiligheid	
Ontwikkeldbudget veiligheid	784.341
Middelen Brabantstad	277.506
Rijksmiddelen weerbaar bestuur	41.667
Programma Ruimte en Wonen	
Herplanning gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat	5.242.137
Implementatie omgevingswet	143.968
Herplanning inkomsten Vossenhol	226.000
Programma Water en Bodem	
Overeenkomst Waterpoort	119.641
Vitale bodem	75.733

Overhevelingsvoorstellen	
Programma	€
Programma Natuur en Milieu	
Vorbereidingskrediet gezondheid	71.000
Gevelsanering geluid	225.000
impuls omgevingsveiligheid	89.418
Overheveling Brabantse ontwikkelaanpak stikstof	764.898
Programma Economie, Kennis en Talentontwikkeling	
Valorisatieactiviteiten JADs	540.000
Regiodeal Agro-proeftuin	250.000
Programma Energie	
Programma Landbouw en Voedsel	
Herinzet lagere subsidievaststelling landbouw	146.412
Overheveling middelen landbouw	3.558.656
Programma Basisinfrastructuur Mobiliteit	
Herplannen middelen Indusa	125.200
Middelen verkeerscentrale	230.000
Middelen eikenprocessierups	13.479
Intensivering verkeersveiligheid	177.000
Wegenoverdrachten	297.801
Programma Mobiliteitsontwikkeling	
Programma Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed	
Coronasteun Rijk	291.724
Rijksbijdrage watermolenlandschappen	610.000
Bestuursakkoord middelen sport	182.157
Algemeen financieel beleid	
Stelpost bestuur en veiligheid	250.000
Stelpost energie, circulaire economie en gezondheid	190.000
Onderzoeksbudget nieuwe investeringsmogelijkheden	149.205
Restant middelen samenleving tbv inzet BOF2	1.369.800
Bedrijfsvoering	
Bestuursakkoordmiddelen datavisie	555.122
Totaal overhevelingsvoorstellen	<u>16.997.865</u>
Overige overhevelingsvoorstellen	
Programma	€
Programma Ruimte en Wonen	
Arbeidsmigranten*	350.000

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Overige overhevelingsvoorstellen	
Programma	€
	350.000

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

* GS hebben op 8 december 2020 besloten (zie ook [statenmedeling](#)) om met het oog op de uitvoering van motie M108 2020 bij de jaarrekening 2020 een overhevelingsvoorstel van €350.000,- uit de onderbesteding Economie, Kennis en Talentontwikkeling aan PS voor te leggen t.b.v. de verlenging van de bestuursopdracht Arbeidsmigranten 2021.

Een toelichting op deze overhevelingen is opgenomen in bijlage 3.
U wordt gevraagd in te stemmen met al deze overhevelingen.

De verwerking van de overhevelingen in de ramingen van de begroting 2021 worden meegenomen in de 1^e bestuursrapportage 2021 en de bijbehorende begrotingswijziging 2021.

3 Realisatie i.r.t. de raming in de begroting

Overschrijdingen van de begroting

Een toelichting op de begrotingsoverschrijdingen is opgenomen in de bijlagenbundel in bijlage 10. Het gaat hierbij om kostenoverschrijdingen van de begroting die passen binnen het beleid maar niet tijdig konden worden gesignaleerd en daarmee ook niet tijdig in een bijstelling van de begrotingsraming aan PS ter besluitvorming konden worden voorgelegd. Met de vaststelling van de jaarstukken 2020 door PS wordt ook deze bijlage met begrotingsoverschrijdingen geautoriseerd.

Onderbesteding

Omdat bij de jaarrekening 2016 een percentage aan onderbesteding op de lasten bleek (meer dan 20% onderbesteding t.o.v. de raming na begrotingswijziging) is in de afgelopen jaren stevig ingezet op realistisch ramen.

Voor 2020 is van de onderbesteding het volgende beeld te geven:

bedragen x € 1 mln	Oorspr. begroting	Na 4e (slot-)wijz.
Lasten begroting 2020	817,549	774,661
Lasten jaarrekening 2020	731,871	731,871
Onderbesteding	85,678	42,79
	10,5%	5,5%

Het percentage onderbesteding t.o.v. de raming na begrotingswijzigingen is sinds het jaar 2016 gedaald van ruim 20% naar 5,0

% in 2017, 5,2% in 2018 en 2,3% in 2019 en 5,5% in voorliggende jaarstukken 2020.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Kwijtschelding middelen i.v.m. coronacrisis

De provincie heeft in totaal voor ruim € 2 miljard aan leningen uitstaan bij diverse partijen. Tot op heden is er in verband met corona wel sprake van uitstel van betaling bij een aantal partijen, maar is geen sprake van kwijtschelding.

Wel is sprake van kwijtschelding van een gedeelte van de huur voor NoordBrabants Museum.

Daarnaast is voor enkele subsidies, inkoopcontracten en het Openbaar Vervoer coulance toegepast m.b.t. tot de te leveren prestaties. In de jaarstukken is dat bij elk programma onder het kopje "gevolgen corona" toegelicht.

Ratio weerstandsvermogen ontwikkelbedrijf

Zoals vermeld in de paragraaf Grondbeleid en Ontwikkelbedrijf heeft het weerstandsvermogen ultimo 2020 een ratio van 1,59. Conform het beheerstatuut kunnen uw staten besluiten om bij een ratio boven de 1,25 tot aframing van de reserve over te gaan. Na een paar jaar ervaring met de systematiek, zijn we er echter niet meer van overtuigd dat de gehanteerde berekeningsmethode en de uitgangspunten hierbij recht doen aan het specifieke karakter van het ontwikkelbedrijf. Vanuit een veranderende rol en portfolio van het Ontwikkelbedrijf wordt nagedacht over een wijziging van de risicosystematiek van het ontwikkelbedrijf. Wij werken aan een nieuwe systematiek die uiterlijk bij het eerstvolgende Meerjarenperspectief (voorzien Q3 2021) aan u zal worden voorgelegd. Wij doen u daarom op dit moment geen voorstel om tot aframing over te gaan.

4 Controleverklaring en accountantsverslag

Gelet op artikel 217 van de Provinciewet hebben PS op 17 januari 2020 BDO accountants aangewezen als accountant voor de boekjaren 2019, 2020 en 2021.

Het accountantsverslag en de controleverklaring zijn bij dit statenvoorstel opgenomen in bijlage 4a/b.

Zoals de accountant in het accountantsverslag in zijn aanbiedingsbrief al aangeeft, waren de omstandigheden waarin de controle moest plaatsvinden vanwege het coronavirus bijzonder. Wij zijn van mening dat de controle gelet op de omstandigheden goed en constructief is verlopen.

Wij hebben kennisgenomen van de verklaring van de accountant over zowel rechtmatigheid als de getrouwheid van de jaarrekening.

- De jaarrekening 2020 is getrouw

- Er zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen
- De rijks-regelgeving van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' en van de 'Wet Normering Topinkomens' is nageleefd
- Er zijn geen bevindingen bij de SiSa-bijlage met verantwoording van de specifieke uitkeringen van het rijk.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Adviezen en aanbevelingen zijn in het accountantsverslag niet expliciet opgenomen. In onze reactie op de bevindingen van de accountant richten we ons daarom nog op een aantal passages in het verslag die we graag nog wat toelichten.

De *schuingedrukte teksten* verwijzen naar de desbetreffende passages in het accountantsverslag.

Blz 9 Aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheidscontrole hebben wij de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van de zogenaamde inkoopanalyse. De controle is risicogericht, waarbij in ieder geval doorlopende fouten uit vorig jaar en crediteuren boven de Europese drempelwaarde zijn gecontroleerd. Aanvullend hebben wij nog een deelwaarneming uitgevoerd op de restmassa. Naar aanleiding van onze controle hebben wij geconstateerd dat in een aantal gevallen de Europese aanbestedingsregels niet zijn nageleefd. Dit resulteert in een financiële onrechtmatigheid van € 2,7 miljoen (2019: € 3,1 miljoen), welke met name wordt veroorzaakt door inhuur personeel en door softwarecontracten.

De geconstateerde onrechtmatigheden zijn in drie categorieën te classificeren:

- *Doorlopende fouten die reeds voorgaand jaar zijn geconstateerd van € 1,3 miljoen (2019: € 1,6 miljoen);*
- *Geconstateerde fouten waarvan de financiële beheershandeling dateert uit eerdere jaren van € 0,7 miljoen (2019: € 1 miljoen);*
- *Onrechtmatigheden als gevolg van financiële beheershandelingen in 2020 ad € 0,7 miljoen (2019: € 0,6 miljoen).*

Een deel van de geconstateerde fouten betreft contracten die doorlopen in 2021. Omdat de provincie vast zit aan deze contracten, verplichtingen, leiden deze doorlopende verplichtingen ook tot onrechtmatigheden in 2020.

Volledigheidshalve merken wij op dat niet in alle gevallen (€ 0,35 miljoen, 2019: € 0,47 miljoen) het eigen inkoopbeleid is nageleefd ten aanzien van enkelvoudig/meervoudig aanbesteden. Ondanks dat dit bedrag onder de rapporteringstolerantie ligt en het eigen inkoopbeleid niet onder het normenkader valt, brengen wij u op basis van de Kadernota

rechtmatigheid verslag uit over deze bevinding die kwalitatief van aard is.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Tegen de achtergrond van de complexe regelgeving voor inkoop- en aanbesteding zoekt de provincie naar een juiste balans tussen doelmatigheid en rechtmatigheid. Die insteek blijkt gelet op de omvang en ontwikkeling van de aanbestedingsonrechtmatigheid naar behoren te functioneren.

Blz 12/14 De financiële kengetallen m.b.t. de financiële positie

In de uitwerking van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (zie bijlagenbundel blz 81 e.v.) zijn de verplicht op te nemen financiële kengetallen over de financiële positie toegelicht. In het accountantsverslag zijn die kengetallen op blz 12 in een dashboard gepresenteerd.

Op blz 14 geeft de accountant hierbij aan:

Blz 14 -2^e alinea: Vanuit hun taak als financieel toezichthouder heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een toezichtkader opgesteld. De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën die aansluiten bij de landelijk afgesproken signaleringswaarden. Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest. Wij hebben deze signaleringswaarden als referentie gebruikt bij ons beeld van uw financiële positie.

Blz 14 - 5^e alinea: De financiële kengetallen van de provincie zijn te classificeren als minst risicovol (categorie A), behoudens de belastingcapaciteit. Deze ratio bevindt zich nipt in categorie B en is daarmee als neutraal te classificeren.

De lagere score bij dit kengetal belastingcapaciteit komt voort uit de methodiek van de landelijk afgesproken signaleringswaarden. Zoals toegelicht in de jaarstukken komt Noord-Brabant met het opcententarieff in vergelijking (van hoog naar laag) met de andere provincies voor 2020 uit op een 9^e plaats. Drie van de twaalf provincies scoren daarmee beter - gelet op de door de accountant toegepaste signaleringswaarden - en acht provincies scoren lager.

Rekeninghoudend met het door het rijk gemaximeerde tarief van 115 opcenten is voor Noord-Brabant sprake van een onbenutte belastingcapaciteit van ruim € 130 mln.

Een volgende actualisatie van deze financiële kengetallen kunt u bij de begroting 2022 tegemoet zien.

Blz 14 -4^e alinea -Nota reserves

Voorgaand jaar hebben wij u geadviseerd de nota reserves 2016 –2019 te actualiseren en hebben wij begrepen dat de actualisatie gepland stond voor het najaar van 2020. Wij hebben geconstateerd dat actualisatie van deze nota in 2020 nog niet heeft plaatsgevonden en gelijktijdig met de behandeling van de begroting 2021 gepland staat.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

De accountant geeft terecht aan dat de actualisering van de nota reserves achter ligt op de eerdere planning. De nota reserves wordt dit jaar geactualiseerd. Vertrekpunt daarbij is het overzicht van reserves zoals dat in de bijlagenbundel bij de jaarstukken op blz 37 is opgenomen. De geactualiseerde nota wordt u gelijktijdig met de begroting 2022 ter vaststelling aangeboden.

Blz. 16 Fraude

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie de NBA heeft hiertoe een notitie "Best practicemaatregelen frauderisicobeheersing voor bestuurders en toezichthouders" onderhanden. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen zoals PS bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude kunnen de gelegenheden tot fraude afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. Landelijk vinden er diverse pilots plaats waar in de controleverklaring 2020 van de accountant uitgebreider wordt gerapporteerd over het thema fraude. De best practice van de NBA is erop gericht het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing te vergroten.

Uw provincie kent per proces een risicoanalyse die als basis dient voor het intern controleplan en de uit te voeren interne controles. Tevens is sprake van een provinciebrede risicoanalyses waarin fraude een onderwerp is. Een centrale (fraude)risicoanalyse is echter niet aanwezig. Wel is in september 2019 het Beleidskader Kansen-en risicomanagement door GS vastgesteld. Hierin is beschreven waar de primaire verantwoordelijkheid voor risicomanagement ligt en in de begroting en jaarrekening zijn de risico's per programma beschreven. Monitoring en de te nemen maatregelen vinden binnen de programma's plaats en worden besproken tussen de programmamanager en portfoliodirecteur. Tevens beschikt de provincie Noord-Brabant als ingestelde beheersmaatregelen over diverse Gedragcodes voor GS, PS en de ambtelijke organisatie, een fraudeprotocol, is in de CAO Provincies een Regeling melden van vermoedens van een misstand opgenomen en wordt jaarlijks een jaarverslag integriteit gepubliceerd.

Graag gaan wij met u een open dialoog aan over de actieve rol van PS/commissie sturen & verantwoorden ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne audit afdeling, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoekers.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

De provincie beschikt over een fraudeprotocol, er is een gedragscode fraude en er vinden reguliere integriteitsaudits plaats vanuit de centrale afdeling Concern Control en Auditing. Daarnaast hebben GS onlangs het Masterplan Interne Weerbaarheid vastgesteld en daarbij aangegeven dat de aanbevelingen in 2021 worden uitgevoerd. Omdat fraude ook thema's als ondermijning en/of integriteit van onze medewerkers en bestuurders kan raken is voorkoming en bestrijding van fraude een onderdeel van gezamenlijke inspanningen.

Blz 17 Rechtmatigheidsverantwoording

In onze eerdere rapportages zijn wij uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de rechtmatigheidscontrole door de externe accountant naar de rechtmatigheidsverantwoording door het college. De commissie BBV heeft in december 2020 de concept notitie rechtmatigheidsverantwoording met de nadere spelregels voor de rechtmatigheidsverantwoording ter consultatie openbaar gemaakt. Wij hebben vernomen dat op deze consultatie veel reacties zijn binnengekomen die door de commissie BBV worden verwerkt. Gelijkzeitig vindt de wetsbehandeling in de Tweede Kamer plaats. Daarna volgen nog de nodige aanpassingen van het BBV en andere wetgeving. Desalniettemin is de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording per boekjaar 2021 wordt ingevoerd.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit voor de meeste provincies een uitdaging is, maar naar onze mening is de eerste stap, vanwege de sterke interne controles, voor provincie Noord-Brabant geen grote stap. Wanneer de rechtmatigheidsverantwoording met terugwerkende kracht wordt ingevoerd, wordt de provincie Noord-Brabant met ingang van verslagjaar 2021 immers zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en moet het college een (onderbouwde) mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid. De wetswijziging is niet alleen een technische verandering maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Zoals de accountant aangeeft is het nu wachten op het besluit om de rechtmatigheidsverantwoording m.i.v. 2021 in te voeren. De provincie kijkt

reikhalzend uit naar de definitieve wet en regelgeving en de publicatie van de notities van de commissie BBV hierover, waarop de provincie haar aanpak voor deze rechtmatigheidsverantwoording kan baseren.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Blz 20 -2^e alinea Kwaliteit en leesbaarheid van de stukken

In ons accountantsverslag 2019 d.d. 28 mei 2020 hebben wij u geïnformeerd over de kwaliteit en leesbaarheid van de jaarstukken in combinatie met de informatiewaarde van de bijlagebundel, omdat de cijfermatige aansluiting tussen de paragrafen, de balans met toelichting en de bijlagebundel op onderdelen lastig is te maken. Een voorbeeld betreft het verloopoverzicht materiële vaste activa. Wij hebben geconstateerd dat het overzicht vermogen en risico's is gewijzigd ten opzichte van vorig jaar en middels een asterisk is inzichtelijk gemaakt welke leningen zijn verstrekt in het kader van de publieke taak. Verdere aanpassingen in de overzichten/uitsplitsing van de leningen staat voor de jaarrekening 2021 gepland. De bijlagen zijn voor het merendeel vanuit het BBV voorgeschreven overzichten en wensen van PS kunnen in de commissie sturen & verantwoord worden besproken worden. Tevens is ons medegedeeld dat als eerste punt in de nieuwe begroting bij het overzicht van de reserves de rubricering naar verschillende functies wordt opgenomen.

In de bijlagenbundel is het overzicht van verstrekte geldleningen al aangepast zie bijlagenbundel blz. 25 t/m 30.

Naar aanleiding van de opmerking van de accountant bij de jaarstukken 2019 is in de bijlage van de reserves (zie de bijlagenbundels bij de begroting 2021 en bij de jaarstukken 2020), de rubricering naar de verschillende functies al opgenomen.

Blz 22 Lastenoverschrijding en begrotingsrechtmatigheid

Zoals blijkt uit de jaarrekening is op programma 08 Basisinfrastructuur mobiliteit. Een begrotingsoverschrijding te constateren. De overschrijding is in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

De overschrijding op dit programma is een gevolg van corona en heeft betrekking op het doorbetalen van de beschikbaarheidsvergoeding voor de vervoerders om de vitale functie van het OV in stand te houden.

Tegenover deze hogere uitgaven staan hogere inkomsten. De uitgaven zijn gecompenseerd middels een rijksbijdrage. De overschrijding telt daarmee niet mee in ons oordeel.

Ter verdere toelichting wordt nog vermeld dat de laatste mogelijkheid van de provincie om de lopende begroting te wijzigen in december van dat jaar ligt.

De rijksbeschikking voor deze specifieke uitkering middelen OV dateert van 3 dec 2020. De 4^e (slot) wijziging van de begroting 2020 was toen al

naar PS gestuurd voor behandeling op 11 december 2020. Omdat de hogere lasten voor OV volledig worden gedekt door deze rijksuitkering (die niet meer in de begroting kon worden verwerkt) is die overschrijding van de lasten ook niet meegeteld.

In bijlage 10 van de bijlagenbundel is de toelichting op de lastenoverschrijdingen opgenomen. Met het vaststellen van de jaarstukken door PS worden deze lastenoverschrijdingen van de begroting geautoriseerd.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Blz 30 Bevindingen Sisa-bijlage

Strekking controleverklaring: goedkeurend voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

De 'Single information-Single audit' verantwoording m.b.t. de specifieke uitkeringen van het rijk is in de bijlagebundel bij de jaarstukken opgenomen op blz 67 t/m 72. Die verantwoording dient plaats te vinden via het door het rijk voorgeschreven verantwoordingsmodel. En aan die SiSa-verantwoording over deze uitkeringen zijn specifieke controles door de accountant verbonden.

Geconstateerd kan worden dat het aantal specifieke uitkeringen t.o.v. de vorige jaarrekening 2019 flink is toegenomen. (2019: 2 specifieke uitkeringen, 2020: 17 specifieke uitkeringen). Het merendeel van deze toename in specifieke uitkeringen is pas laat in 2020 ontvangen. (Van het rijk zijn voor 13 van die uitkeringen de beschikkingen in november en december 2020 ontvangen. Het verantwoordingsmodel dat voorheen begin januari beschikbaar kwam, werd door het rijk na herhaalde bijstellingen eind februari in definitieve vorm toegestuurd. De accountantscontrole is 8 maart gestart.)

De toename van via de SiSa-methode te verantwoorden uitkeringen is het gevolg van de kritische opstelling van de landelijke Rekenkamer over de verantwoording van uitkeringen door het rijk aan decentrale overheden. Als gevolg daarvan is het rijk ertoe overgegaan om decentralisatie-uitkeringen (met minder verantwoordingseisen) om te zetten naar specifieke uitkeringen. Een verdere toename van het aantal specifieke uitkeringen ligt in de lijn der verwachting. Dat de landelijke Rekenkamer aandringt op een eenduidigere verantwoording is logisch maar keerzijde hiervan is wel dat zowel provincies, gemeenten en hun accountants te maken krijgen met flinke extra werkdruk bij het opstellen c.q. controleren van de jaarrekening.

5 Verantwoording zorgplicht archieven (bijlage 5)

In november 2013 (GS nr. 3457443) is de Archiefverordening van de provincie Noord-Brabant 1996 gewijzigd. Conform artikel 8 brengen Gedeputeerde Staten eenmaal per jaar verslag uit aan Provinciale Staten over wat zij hebben verricht ter uitvoering van de zorg van de

archiefbescheiden van de provinciale organen, voor zover deze niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Het verslag over 2020 is als bijlage ter kennisneming bij dit Statenvoorstel opgenomen.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS : 4870932

Bevoegdheid

Het is de bevoegdheid van Provinciale Staten om de jaarstukken vast te stellen.

Bijlagen

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

1. Jaarstukken 2020 inclusief bijlagenbundel (ter vaststelling)
2. Extra toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (ter vaststelling)
3. Overhevelingen (ter vaststelling)
- 4a/b. Accountantsverslag en Controleverklaring (ter kennisneming)
- 5 Verantwoording zorgplicht archieven (ter kennisneming).

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer W. Fijnvandraat, (06) 51 24 52 50,
wfijnvandraat@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer J. Eppenhof, , jeppenhof@brabant.nl.